

Název příspěvku

Otázky ambivalence učení mládeže v oblasti ICT (Chosen Ambiguities of ICT-Related Learning in Youth)

Klíčová slova v ČJ

Ambivalence, ICT, škola, mládež, učení

Klíčová slova v AJ

Ambiguities, ICT, school, youth, learning

Cíle v ČJ

Cílem příspěvku je popsat a vysvětlit vybrané ambivalence v oblasti využívání informačních a komunikačních technologií (ICT) patnáctiletými žáky ve školním i mimoškolním prostředí a současně diskutovat možné dopady těchto ambivalencí na vzdělávání i (celoživotní) učení současné mládeže. Příspěvek vznikl jako jeden z výstupů projektu Digitální technologie v každodenním životě a učení studentů (projekt Grantové agentury ČR, 17-06152S).

Teoretická východiska v ČJ

Informační a komunikační technologie (ICT) jsou stále důležitější součástí každodenního života lidí. To se odráží nejen ve vzdělávací politice, ale i v reálném chodu škol, výuce i učení žáků (Zounek et al., 2018). Čeští žáci např. dosahují nadprůměrné úrovně v oblasti využívání ICT (Fraillon et al., 2014) a byla prokázána souvislost mezi mírou využívání ICT a výkonem studentů (Juhaňák et al., 2018). Tento příspěvek ale přináší nálezy o poměrně nejednoznačném zacházení s ICT v prostředí školy i rodiny. Na jednu stranu je podporováno využití ICT ve školním vzdělávání, na druhé straně nacházíme počítačové učebny uzavřené během přestávek nebo bezdrátovou síť chráněnou heslem, aby se zabránilo žákům v jejím používání. Podobně je tomu s omezeným používáním mobilních technologií během školní výuky, ale i v domácí přípravě apod. V prezentaci budou autoři diskutovat rovněž další ambivalence.

Metodologie v ČJ

V této prezentaci vycházíme z kvalitativní části našeho výzkumu, kde jsme využili focus group rozhovorů s žáky 9. tříd (ve 3 třídách po cca 25 žácích) a případových studií žáků 9. tříd, kdy technikami sběru dat byly polostrukturované hloubkové rozhovory s rodiči, žáky a týdenní záznam činností žáků. Focus group rozhovory i veškeré techniky sběru dat případových studií se zaměřily na zmapování způsobů,

jakými žáci využívají ICT ve škole i mimo ni a na názory mládeže (a jejich rodičů) na používání ICT v každodenním životě.

Závěry v ČJ

Příspěvek ukáže, že ambivalence je již v náhledu na žáky, kteří nemusí být nutně „digital natives“ či zdatnými uživateli ICT. Autoři ukáží ambivalence na úrovni školy, kdy školy přes poměrně dlouhodobé zkušenosti s využíváním ICT ve výuce bývají „problematickým“ místem osvojování kompetencí ve využívání ICT (např. v tom, jak využívat ICT k učení). Ve školách jsou mnohdy ICT používány k obohacení klasické frontální výuky než k vytvoření učebního prostředí, kde jsou používány rovnocenně tradiční prostředky i digitální technologie.

Souhrn příspěvku v AJ

The aim of the paper is to describe and explain the chosen ambiguities in the use ICT by 15-year-old pupils in school and out-of-school and at the same time to discuss the impacts of these ambiguities on education of youth. The fact, that ICT are increasingly important part of daily life, is reflected not only by education policy, but also by schools, and by learning of pupils (Zounek et al., 2018). However, this paper shows findings about ambiguous treatment of ICT in the school and family. We used focus group interviews with 9th grade pupils and case studies of 9th grade pupils. Data collection techniques were semi-structured interviews with parents, pupils and weekly records of pupil activities. All techniques focused on mapping the ways in which pupils use ICT at and outside of school. The ambiguities is already in view of pupils who are not necessarily "digital natives" or proficient ICT users.

Bibliografie

Frailon, J., Ainley, J., Schulz, W., Friedman, T., & Gebhardt, E. (2014). *Preparing for Life in a Digital Age. The IEA International Computer and Information Literacy Study International Report*. Melbourne: Springer.

Zounek, J., Záleská, K., Juhaňák, L., Bárta, O., & Vlčková, K. (2018). Czech Republic and Norway on their path to digital education. *Studia paedagogica*, 23(4), 11-48.

Juhaňák, L., Zounek, J., Záleská, K., Bárta, O., & Vlčková, K. (2018). The Relationship between Students' ICT Use and Their School Performance: Evidence from PISA 2015 in the Czech Republic. *Orbis Scholae*, 12(2), 37-64.